

На основу члана 69. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 72/09 - други закон, 43/11 - Одлука УС РС и 14/16), члана 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09) и члана 2. и 72. Пословника о раду Градског већа Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.1/13, 95/16, 98/16, 124/16 и 144/16), Градско веће Града Ниша на седници одржаној, дана 21.06.2017. године, доноси

ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША ЗА 2017/2018. ГОДИНУ

I - ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Здрава и незагађена природа је битна за људско благостање и одрживи развој. Водени екосистеми су интегрални део живљења и представљају основне ресурсе за задовољавање мноштва људских потреба. Због тога, заштита водених екосистема мора постати и остати кључ одрживог развоја у циљу очувања квалитета животне средине, социјалног благостања и економске сигурности.

Вода представља добро у општој употреби на које имају право сви, али ни у ком случају се не може третирати као дар природе којим се слободно располаже. Због значаја воде и њеног вишенаменског коришћења, она ужива посебну заштиту и користи се на начин прописан законом.

Законом о заштити животне средине дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом којима се предвиђа праћење квалитета вода.

Површинске воде на подручју града Ниша, изложене су различитим утицајима концентрисаних и расутих загађивача. Природни и антропогени услови у којима се налазе површинске воде овог подручја, захтевају мониторинг њиховог квалитета. Резултати праћења квалитета површинских вода поуздано ће указати на изворе загађења и степен њиховог утицаја на деградацију водених екосистема.

II - ЦИЉ ПРОГРАМА

Праћење стања површинских вода на територији Града Ниша врши се у циљу добијања информација о квалитету површинских вода потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљања ризиком путем превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине, као и могућности информисања јавности о добијеним резултатима.

Праћење квалитета површинских вода представља значајан елемент управљања водама, са примарним циљем заштите здравља људи. Испитивање квалитета површинских вода огледа се у праћењу еколошког статуса, у циљу утврђивања опасности у води, процени ризика по здравље људи и околину и управљању утврђеним ризицима од нежељених ефеката загађења, ради превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и унапређења квалитета површинских вода, како на локалном, тако и на националном нивоу.

Праћење квалитета површинских вода је основа за добијање информација о квалитету површинских вода.

III – МЕРНА МЕСТА, ПАРАМЕТРИ И ДИНАМИКА УЗОРКОВАЊА

Програмом праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша дефинисано је:

- број водних тела и број, положај и распоред мерних места;
- листа параметрара контроле квалитета површинских вода;
- динамика праћења квалитета површинских вода, као и начин извештавања.

Праћење квалитета површинских вода у 2017/2018. години и то: реке Нишаве, Јужне Мораве, Кутинске реке и Топоничке реке, врши се узорковањем и испитивањем 66 узорака, са 11 дефинисаних мерних места, датих у табели:

РЕКА НИШАВА	
1.	Нишава, између Сићевачке клисуре и Нишке Бање
2.	Нишава, у делу водотока код ЈКП "Naissus"
3.	Нишава, 100m узводно од улива помоћног и главног колектора Ниша
4.	Нишава, 300m низводно од улива помоћног и главног колектора Ниша
5.	Нишава, 100m пре улива у Јужну Мораву
ЈУЖНА МОРАВА	
1.	Јужна Морава, код Мрамора (Ново Село)
2.	Јужна Морава, у нивоу села Мезграја, код Железничког моста
КУТИНСКА РЕКА	
1.	Кутинска река, код Лазаревог села
2.	Кутинска река, код предузећа „Nissal“
ТОПОНИЧКА РЕКА	
1.	Топоничка река, 100m узводно од улива отпадних вода Специјалне психијатријске болнице у Горњој Топоници
2.	Топоничка река, 300m низводно од улива отпадних вода Специјалне психијатријске болнице у Горњој Топоници

Одлуком о утврђивању Пописа вода I реда („Службени гласник РС“, бр.83/10), наведени водотоци припадају водоточима I реда.

У складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.50/2012), листу параметара контроле, који ће се испитивати у узорцима површинских вода, чине следећи физичко-хемијски и микробиолошки параметри:

Параметар	Јединица мере
Општи	
pH	
Суспендоване материје	mg/l

Кисеонични режим	
Растворени кисеоник	[mg O ₂ /l]
Засићеност кисеоником	%
-нестратификована вода	
БПК ₅	[mg O ₂ /l]
ХПК (бихроматна метода)	[mg O ₂ /l]
Укупни органски угљеник (ТОС или UV екстинција на 254nm)	[mg/l]
Нутријенти	
Укупан азот	[mg N/l]
Нитрати	[mg N/l]
Нитрити	[mg N/l]
Амонијум јон	[mg N/l]
Укупан фосфор	[mg P/l]
Ортофосфати	[mg P/l]
Салинитет	
Хлориди	[mg/l]
Укупни заостали хлор (параметар је предвиђен за салмонидне и ципринидне површинске воде – I и II класа вода)	[mg/l HOCl]
Сулфати	[mg/l]
Укупна минерализација	[mg/l]
Електропроводљивост на 20 ⁰ С	[mS/cm]
Метали	
Арсен	[µg/l]
Бор	[µg/l]
Бакар	[µg/l]
Цинк	[µg/l]
Хром (укупни)	[µg/l]
Гвожђе (укупно)	[µg/l]
Манган (укупни)	[µg/l]
Органске супстанце	
Фенолна једињења феноли – C ₂ H ₅ ОН	[µg/l]
Нафтни угљоводоници	
Површински активне материје (као лаурилсулфат)	[µg/l]

Микробиолошки параметри	
Фекални колиформи	cfu/100ml
Укупни колиформи	cfu/100ml
Цревне ентерококе	cfu/100ml
Број аеробних хетеротрофа (метода Kohl)	cfu/1 ml

Листа метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, анализу узорака и обраду података обухвата списак референтних метода и стандарда који ће се користити при реализацији програма за узорковање, анализу узорака, као и за оцењивање вредности концентрација.

Стручна акредитована институција која врши испитивање површинских вода у обавези је да у извештају о испитивању површинских вода наведе листу метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, анализу узорака и обраду података. Тумачење резултата испитивања врши се на основу важеће законске регулативе.

Узорковање површинских вода вршиће се у току 2017. године у периоду јул-децембар и у 2018. години у периоду јануар-јун. Временски периоди узорковања и испитивања површинских вода дефинисани оперативним планом од стране стручне акредитоване институције која врши мониторинг површинских вода.

Извештај о мониторингу површинских вода садржи: број водних тела и број и распоред мерних места, положај мерних места, листу анализираних параметара, листу метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, граничне вредности физичко-хемијских и микробиолошких параметара прописаног статуса, резултате анализе узорака и обраде података, процену еколошког статуса површинских вода на основу анализираних параметара, податке о стручној акредитованој институцији која врши мониторинг површинских вода.

Резултати анализе узорака површинских вода приказују се у извештају табеларно, графички (мапирање мерних места испитивања) и текстуално, са закључком о стању површинских вода, предлогом мера, као и описом начина и динамике даљих испитивања површинских вода.

Извештаји се достављају у складу са динамиком узорковања, у року од 10 дана по истеку месеца у коме је вршено узорковање, два примерка у писаној форми и у електронској форми.

Коначни извештај, доставља се заједно са последњим извештајем у 2018. години.

Подаци добијени реализацијом Програма праћења квалитета површинских вода достављају се Агенцији за заштиту животне средине до 31. марта текуће године за претходну годину и користе се за оцењивање квалитета површинских вода и саставни су део информационог система заштите животне средине.

У случају појаве акцидентног загађења, узорковање и извештавање вршило би се одмах.

IV - АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Реализација Програма праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2017/2018. годину река Нишаве, Јужне Мораве, Кутинске и Топоничке реке, обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма од стране Градског већа Града Ниша;

II фаза – Спровођење поступка јавне набавке мале вредности и одређивање стручне акредитоване институције, која ће вршити праћење квалитета површинских вода и потписивање уговора;

III фаза – Реализација Програма од стране изабране стручне акредитоване институције.

V - ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Програм праћења квалитета површинских вода финансираће се из средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине, предвиђених Одлуком о буџету Града Ниша за 2017. годину („Службени лист Града Ниша“, бр.148/16), раздео 3; глава 3.1; функција 560; позиција 91; економска класификација 424 – специјализоване услуге, од укупно намењене апропријације од 15.700.000,00 динара.

Програм објавити у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 835-1/2017-03

У Нишу, 21.06.2017. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

Председник

Дарко Булатовић

Образложење

Град као јединица локалне самоуправе један је од субјеката система заштите животне средине са обавезом чувања и унапређења животне средине.

Члан 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09), дефинише да Градско веће Града Ниша, доноси Програме за сваку календарску годину, на предлог надлежног органа за заштиту животне средине.

Одредбама члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 72/09 - други закон, 43/11 - Одлука УС РС и 14/16), утврђена је обавеза праћења стања и континуиране контроле животне средине, односно обавеза јединице локалне самоуправе да донесе програме и обезбеди финансијска средства за обављање мониторинга.

Мониторинг квалитета површинских вода врши се у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, бр.30/10 и 93/12) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.50/12).

Праћење стања површинских вода на територији Града Ниша врши се у циљу добијања резултата и информација потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљања ризиком путем превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине, као и могућности информисања јавности о добијеним резултатима.

Програм праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2017/2018. годину, доноси Градско веће Града Ниша, а финансирање Програма одобрава Градоначелник Града Ниша.

С Е К Р Е Т А Р

Ивана Крстић